

in.ihned.cz/zahranici

hotovo. Nepříliš široký tok Neretvy spojil třicetimetový zakřivený oblouk. Most široký čtyři metry se vypínal nad hladinou řeky do výše dvaceti metrů. Stavba to byla vskutku revoluční i na samotného stavitele. Podle legendy Hajrudin při sundávání lešení utekl do hor a vykutal si tam díru do skály. Co s ním bylo dál, poté co se most neporoučel spolu s lešením do Neretvy, už legenda nepraví. Od 17. století – to už v Mostaru bylo více než dvacet mahal – pak na každém z břehů zakončovala most opevněná věž, Halebija na pravém a Tara na levém. Věž Halebija sloužila jako vězení a ubytovna vojenské posádky, Tara, která se vyznačovala tím, že neměla jediné okénko, byla zase využívána jako zásobárna střelného prachu. Na první pohled vratká mostní klenba měla velmi solidní základ. A to dokonce takový, že za druhé světové války po mostě přejížděly německé tanky.

FOTO: ADÉLA POLÁKOVÁ

Vedle mostu vyrostlo kamenné tržiště, bazar. Místo, které bylo až do poloviny 19. století cílým centrem obchodu i společenského života. S příchodem Rakousko-Uherska v roce 1878 se toho v historickém centru příliš nezměnilo. Na druhém konci města ale vzniklo druhé a nové mostarské centrum, situované poblíž železnice. Díky tomu zůstal starý Mostar víceméně ušetřen moderních stavebních zásahů.

Všichni proti všem

Dějiny a Mostar? „Darmo povídat! Ještě bohudíky, že v Mostaru r. 1530 Turci aspoň vypálili františkánský klášter a že v XIX. věku zde měla ohlas bosenská povstání proti cařihradskému sultánům... Ale neodvratil jsem se proto od něho – od Mostárku. Ba měl jsem jej tím raději asi jako herce, jenž hrdlořeza dobře hraje, ale – bohudíky – jím není.“ Koncem 19. století měl Ladislav Kuba pravdu, Mostar byl vtělený klid. Jenže pak přišlo století dvacáté i se svým krutým závěrem.

Válka přišla do Mostaru krátce po vyhlášení nezávislosti nového státu – Bosny a Hercegoviny. Mostar si hodlala zabrat jugoslávská armáda pod záminkou obrany zhruba desetiny obyvatel města srbského původu. Srbové však město nezískali a museli se pod tlakem společné chorvatsko-bosenské ofenzívy stáhnout na přilehlé kopce. Odtud dělostřeleckým ostřelováním Mostaru ztrpčovali život dál, za své vzala řada historických památek včetně mostarských mostů. Pouze ten nejstarší odolal. V březnu 1993 se rozhořel konflikt mezi bývalými spojenci – hercegovskými Chorvaty a bosenskými Muslimy. Chorvaté si za svůj hlavní opěrný bod etnicky čisté mini-republiky zvolili západní Mostar. Východní část města zasyřelo během několika měsíců přes řeku 270 000 dělostřeleckých granátů, které zničily vše, co dosud odolalo srbskému dělostřelectvu. I starý most. Utrpení mostarských obyvatel dokumentuje tehdejší rčení Sarajevanů, kteří v roce 1992 prožili nejhorší válečný rok: Kdo nezažil Mostar v roce 1993, neví, co je bombardování. Mostarský most nezničil náhodný výstřel, ale soustředěná palba. Kdo přesně dal rozkaz ke zničení strategického mostu (Bosňáci jej využívali k zásobování předsunuté základny na západním – chorvatském břehu), stále není jasné. Podle všeho dal přímý rozkaz vrchní velitel bosensko-hercegovských Chorvatů Slobođan Praljak. Ten se dnes hájí,

UBYTOVÁNÍ

• Hotelů je v Mostaru několik, ale většinou dražší. Zkusit můžete **Hotel Ero** (Dr. Ante Starčevića bb, tel.: +387 (36) 386 777, e-mail: hotel.ero@ero.ba). Dvoulůžkový pokoj vás vyjde od 70 eur výš.

www.ero.ba

• Nejluxusnějším hotelem je čtyřhvězdičková **Bevanda** (Stara Ilička bb, tel.: +387 (36) 332 332-5, e-mail: hotel.bevanda@tel.net.ba). www.hotelbevanda.com

• Levný, ale velmi kvalitní je **Pansion ROSE** (majitelé Asima i Rešad Sahinagic, Bulevar bb, 88 000 Mostar. Tel.: + 387 (36) 578 300, e-mail: info@pansion-rose.ba). Nachází se 5 minut pěšky od historického centra, pokoje s TV a koupelnou, snídaně, zahrada. Nocleh na osobu stojí 17 eur/30 KM.

www.pansion-rose.ba

• Další možnosti najdete na adrese www.mostar.ba

JÍDL

Mostar, stejně jako prakticky celá bývalá Jugoslávie, slibuje kulinářské hody. Navíc (na rozdíl od Chorvatska) za velmi příznivé ceny. Nelze neochutnat vynikající pokrmy z mletého masa jako čevabi či pljeskavicu (ve formě placky) s cibulí a pikantním ajvarem. Namísto přílohy se nejčastěji podávají s chlebovou plackou. Výborné jsou kalamary (lignje), buď smažené (pržené), nebo jen tak na grilu (na žaru). Dobré jsou s hranolky (pomfrit) i brambory (krompir). Málokde

najdete tak štavnatá a červená rajčata, saláty vůbec jsou oblíbenou přílohou. Zkusit by se měl rozhodně i některý z chutných sýrů: tvarohovitý kajmak či konzistentnější trapist nebo travnički sir.

Především červená vína jsou vynikající. Dováží se nejen z nejdalekého Chorvatska, též Hercegovina produkuje vynikající (třeba Blatina). Z piv se nejvíce pije Heineken, ale velmi dobrá jsou i chorvatská (Karlovacko, Ožujsko) či bosenská Sarajevsko.

FOTO: KLÁRA VOCELOVÁ

Dělostřelecké granáty poničily most i jeho strážní věže.